Foto: Kathrine Sørgård/www.nordnorge.com

VERDENS VAKRESTE KYST

Velkommen til Vega
og Helgelandskysten

OM VEGA

Vega er ei øy og en øykommune på Helgeland i Nordland. Foruten hovedøya Vega, har også øyene Ylvingen og Omnøy fastboende.

I kommunen bor det i dag omlag 1200 mennesker.

De om lag 6500 øyene, holmene og skjærene i kommunen står på Unescos liste over verdensarv.

Sørsiden og sørvestsiden av Vega domineres av Vegtindan (681 moh.), Trollvasstinden (799 moh.) og Gullsvågfjellet (725 moh.).

De viktigste næringsgrenene i kommunen er jordbruk, reiseliv, lokal tjenesteyting, havbruk og fiske.

Utsikt over Eidem. Foto: © Vindafjord/www.visithelgeland.com

VEGAS HISTORIE

Langs fjellfoten på Vega finnes spor fra de aller første som bosatte seg på Vega. Denne delen av verdensarvområdet trekker linjene mer enn 10 000 år tilbake i tid.

Da øya ble tatt i bruk av steinalderfolk, var dette et av de aller første isfrie områdene her i landet.

Vega ble antagelig senter for de marine fangstgruppene som holdt til på Helgelandskysten i tidlig steinalder.

108 funnsteder fra steinalder er registrert på Vega, de fleste er boplasser. Likevel regner man med at dette kun utgjør en liten del av det som finnes på øya. De rike funnene gjør at arkeologene ser på området som kulturhistorisk svært viktig.

De eldste funnene ligger 80-90 moh. Arkeologene fant fram til disse ved å følge kotene på kartet. Folk har flyttet nedover i terrenget etter hvert som strandlinjen endret seg.

DE FØRSTE KOM FOR 10 000 ÅR SIDEN

Utsikt mot Vega fra Ylvingen. Foto: Liv Ask & Mathis Staale Mathisen/www.visithelgeland.com

Skjærvær. Foto: Rita Johansen

Vegaøyan er ikke kjent for store momumenter eller byggverk. Øyrikets universelle verdi ligger i områdets overlevering av historie og kulturtradisjoner som er utviklet ved en værhard kyst med rike naturresurser.

2004

Vegaøyan ble skrevet inn på UNESCOs liste over verdens natur- og kulturarv i 2004.

VÅR ARV

Vår arv til verdens framtidige generasjoner er også den ville naturen, det rike fuglelivet og det biologiske mangfoldet.

VERDENSARV

Verdensarven er spor etter øyværingenes liv og virke gjennom mange hundre år. Den er alle bygningene som forteller om fiskerbondefamiliens liv. Den er et kulturlandskap formet gjennom århundrer med beiting og slått. Verdensarven er historien om ærfuglen, som fremdeles blir holdt som husdyr for at fuglevokterne kan høste myk ederdun og lage verdens beste sengetøy.

Lånan. Foto: Kathrine Sørgård/www.nordnorge.com

Vegaøyene er ærfuglens rike. I mer enn 1.000 år har øyværingene dratt opp tang til tørking som de har brukt til reir under skjul av rakved og i små hus bygget av stein.

Ærfugl på reir i 1913. Foto: Anders Beer Wilse/Nasjonalbiblioteket

Vegatrappa. Foto: www.visithelgeland.com

OPPLEV VEGA

På Vega finnes noe for alle. Du kan kjenne adrenalinet pumpe, du kan finne roen. Du kan velge å ta del i organiserte opplevelser eller utforske på egenhånd.

Vega er et eldorado for snorkling og dykking, med krystallklart vann og en artsrikdom som fascinerer. Øyriket med 6500 øyer, holmer og skjær er som laget for oppdagelsesferd med kajakk.

Om du besøker Vega Verdensarvsenter kan du få kjenne vekten av øyværingenes gull, bli med på aktiviteter i skaperverkstedet eller besøke utstillingene der. Senteret har også butikk og kafe.

Du kan bestige Vegatrappa på 1300 trinn og få en fantastisk utsikt over Vegaøyan verdensarvområde. Eller kanskje det frister med en luftigere opplevelse, som å klatre Ravnfloget Via Ferrata.

Vega Verdensarvsenter. Foto: Ina Andreassen/Vega Verdensarvsenter

Himmelblå Brygge. Foto: Ina Andreassen

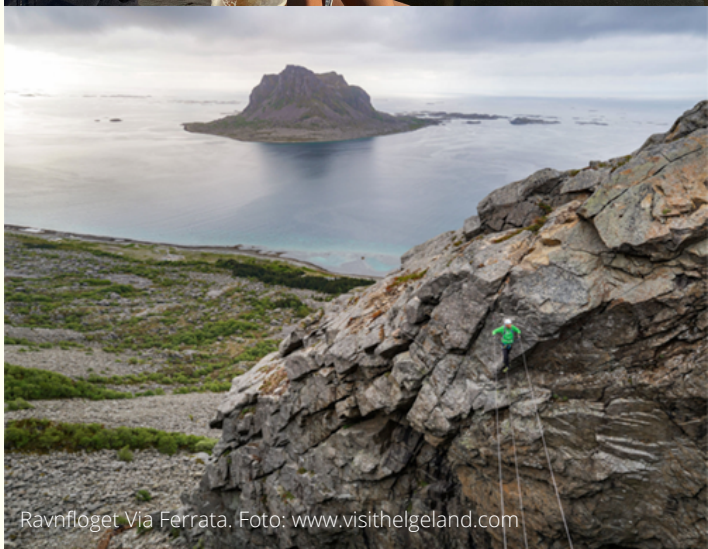
Ravnfloget Via Ferrata. Foto: www.visithelgeland.com

FRITID

Vega har mange merkede turløyper og fjellturer av forskjellig vanskelighetsgrad.

Fiskemulighetene er mange. Både fra båt, på land og i vann på øya. Du kan leie både båt og kajakk og få tips til turer av flere på øya. Jakte kan du også gjøre på Vega. Her jaktes det på gås, rådyr og elg.

I Folkets Hus er det kino og pub, noe som vil si at du kan nyte et glass vin eller øl til filmen. Her arrangeres det også konserter.

På Vega finnes det mange lag og foreninger å engasjere seg i. Ønsker du å synge i kor, spille i korps eller kanskje spille fotball? Eller kanskje bridge, volleyball eller golf er noe for deg?

For barn og unge finnes det aktiviteter som fotball, kulturskole, ungdomsklubb og Barnas Turlag.

Foto: Anton Ligaarden/www.visitnorway.com

HIMMELBLÅØYA

Øst for Vega ligger øya Ylvingen, også kalt "Himmelblåøya". Her kan du besøke Himmelblå Brygge, som tilbyr overnatting, bevertning og gjestebrygge.

Et besøk på øya gir deg også mulighet til å gå i fotsporene til tv-serien "Himmeblå" som ble vist på NRK.

Tar du turen opp til "Tyskerhåjen" kan du se restene av Ylvingen kystfort og lære mer om livet på øya under krigen.

Ylvingen og Himmeblå Brygge. Foto. Mats Grimseth/www.himmelblabrygge.no

GREIT Å VITE

Du kan ankomme øya med ferge fra Horn eller Tjøtta, eller med hurtigbåt fra Brønnøysund eller Sandnessjøen. Nærmeste flyplasser er i Brønnøysund og Sandnessjøen. Det er også her du finner nærmeste Vinmonopol

Kommunesenteret er Gladstad. På Gladstad finnes to matbutikker, Spar og Coop Prix. Spar serverer også mat og driver Blomsterstuå. I samme bygg som Coop Prix finner du Coop Byggmix.
På Gladstad finner du også blant annet sportsbutikk, Montér, frisør, lege, spisesteder, mekanisk verksted, mulighet for bensin- og diesefylling, treningssenter med fysioterapeuter og klinisk ernæringsfysiolog, Vega kirke og rådhuset.

Vega skole og Vega barnehage er samlokalisert med samfunnshuset på Gladstad. Her er det svømmehall som er åpen i skoleåret. Ved skolen er det fotballbane og innendørshall.

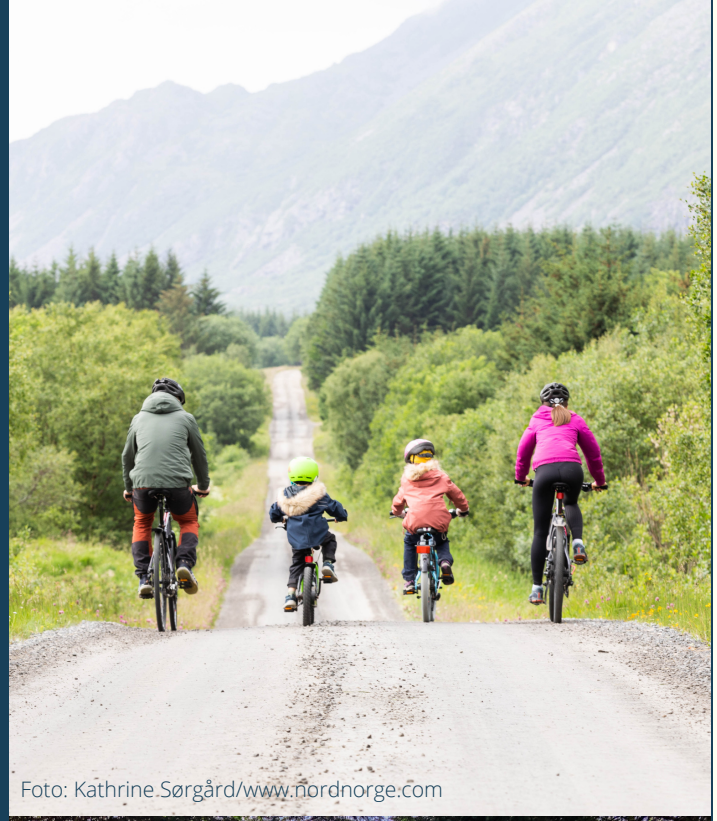

Foto: Kathrine Sørgård/www.nordnorge.com

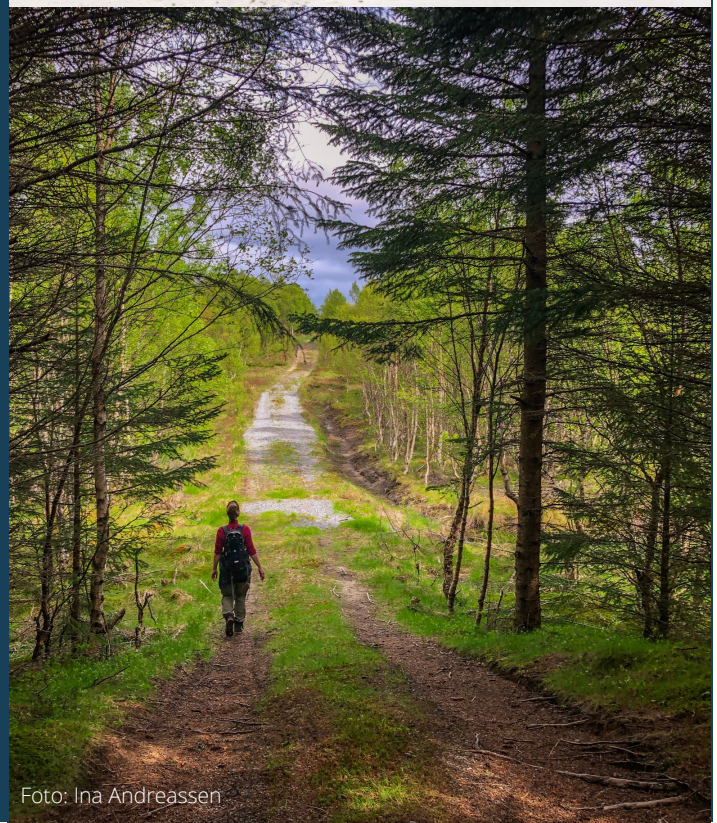

Foto: Ina Andreassen

VELKOMMEN TIL VEGA

Vega kommune er behjelpelig om du har spørsmål. Ta kontakt med kommunedirektør
Brit Skjevling på mob. +47 915 75 560.

Du kan også ta kontakt på e-post postkasse@vega.kommune.no.

For mer informasjon om kommunen:
www.vega.kommune.no
www.visitvega.no
www.verdensarvvega.no

Kilder:

- verdensarvvega.no
- "*Vegaøyan verdensarv. Kulturhistorisk reisebok*" av Inga E. Næss og Rita Johansen

Vega kommune